

2. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. / Г. М. Мешко. – К. : Академвидав, 2010. – 200 с.
3. Митина Л. М. Учитель как личность и профессионал (Психологические проблемы) / Л. М. Митина – М. : «Дело», 1994. – 215 с.
4. Педагогічна майстерність : підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос, О. Г. Мирошник, В. А. Семиченко, Н. М. Тарасевич ; за ред. І. А. Зязюна. – 3-тє вид., доп. і перероб. – К. : СПД Богданова А. М., 2008. – 376 с.
5. Сухомлинський В. О. Сто порад учителям / В. О. Сухомлинський. – К. : Рад. шк, 1988. – 310 с.

Вільхова О. Г., асистент,
Полтавський національний
педагогічний університет
імені В. Г. Короленка (м. Полтава)

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ ЯК ЗАПОРУКА ПРОФЕСІЙНОГО УСПІХУ

Сьогодні показники духовності людини набувають усе більшої цінності. Для формування духовно багатого, всебічно розвинутої особистості сучасне українське суспільство потребує вчителів-професіоналів, які були б взірцями для наслідування, еталонами для порівняння. Пропонуємо звернути свій погляд на сучасного педагога-хореографа, формування його творчого потенціалу та індивідуальних моральних якостей.

Питання педагогічної майстерності вчителя завжди було предметом пильної уваги провідних педагогів (Ю. Азаров, І. Зязюн, В. Кан-Калік, Н. Кузьміна, Я. Коменський, А. Макаренко, М. Нікандров, С. Сисоєва, В. Сухомлинський, К. Ушинський та ін.). Вплив виховного потенціалу хореографічного мистецтва на формування особистості дитини, професійну підготовку фахівців до роботи в дитячих танцювальних колективах розглядають у своїх наукових доробках такі сучасні вчені: Л. Андросук, Т. Благова, В. Богута, О. Бурля, Ю. Гончаренко, О. Жиров, В. Кирилюк, П. Коваль, Б. Колногузенко, Т. Луговенко, О. Мартиненко, А. Овсянникова, Т. Сердюк, А. Тараканова, О. Гаранцева, Т. Черніговець, В. Шевченко, А. Шевчук та ін.

Щоб оволодіти майстерністю, потрібно знати закони і принципи виховання, уміти досконало користуватися ефективними технологіями навчально-виховного процесу, правильно вибирати їх відповідно до конкретної ситуації. Відомо, що однією з основних складових виховання дітей та молоді є мистецтво – простір, в якому творчість, акт творення нового є центром діяльності людини [1]. Зазвичай, кожен вчитель хореографії проходить свій нелегкий і довгий шлях до майстерності. Звісно, багато у цьому процесі залежить від вроджених нахилів, здібностей до педагогічної діяльності, але безсумнівною є думка про наполегливу мистецько-педагогічну працю на шляху до справжньої майстерності.

І. Зязюн зазначає: «Майстерність — вияв найвищої форми активності особистості вчителя в професійній діяльності, активності, що базується на гуманізмі і розкривається в доцільному використанні методів і засобів педагогічної взаємодії у кожній конкретній ситуації навчання і виховання» [2, с. 27]

Майстерність керівника дитячого хореографічного колективу виражається, перш за все, в умінні так організувати навчально-тренувальний процес, щоб навіть за несприятливих умов досягнути максимального рівня розвитку, вихованості учнів. Справжній педагог-хореограф завжди знайде нестандартну відповідь на будь-яке питання, зуміє знайти індивідуальний підхід до кожного вихованця. Для цього, на наш погляд, потрібно змінювати методи роботи. Важливими є емоційність, активність, почуття гумору учителя, уміння навести цікаві приклади, зробити дотепні зауваження.

С. Куценко вважає, що компонентами педагогічної майстерності вчителя хореографії є:

- професійна компетентність (наявність загальних психолого-педагогічних знань, принципів, форм, методів навчання й виховання);
- здатність до якісного підбору навчального матеріалу (рівень майстерності володіння ним, технологіями його подачі, комунікабельність, об'єктивність, педагогічна взаємодія, передбачення, педагогічна позиція);
- особисті якості (світогляд, моральна вихованість, широкий кругозір та ерудиція, духовна культура, оптимізм, емоційний самоконтроль, витримка);
- педагогічна техніка (міміка, жести, мовлення, спілкування, емоційний контроль, артистичність);
- педагогічний такт (уміння висловлюватися прийнятним тоном, повага й вимогливість, стиль спілкування з учнями, колегами);
- педагогічна творчість (уміння швидко й ефективно підбирати та застосовувати в освітньому процесі різноманітні форми, засоби й методи педагогічного впливу на учня з орієнтацією на результат творчого рівня);
- гуманістична спрямованість (визначальна характеристика майстерності педагога);
- культура спілкування та педагогічні здібності [3, с. 115–116].

Щоб підготувати таких спеціалістів, діяльність сучасних навчальних закладів повинна спрямовуватися на використання активних, професійно орієнтованих методів навчання: моделювання фрагментів хореографічних занять, що допоможе майбутнім фахівцям краще усвідомити сутність педагогічних явищ, набути певного рівня педагогічної майстерності; презентація власних творчих доробків; різні види спеціальних хореографічних практик тощо [4, с. 9].

Отже, протягом своєї діяльності вчитель хореографії обов'язково повинен удосконалювати свою педагогічну майстерність, яка є запорукою професійного успіху, адже тільки постійна робота над собою може допомогти виховати інтелектуальну та духовно-моральну особистість.

Список використаних джерел

1. Царик Т. М. Модель професійної підготовки керівника дитячого хореографічного колективу / Т. М. Царик. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://int-konf.org/konf092013/523> – Загол. з екрану. – Мова укр.
2. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюна, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. – К. : Вища шк., 1997. – 349 с.
3. Куценко С. В. Педагогічна майстерність майбутніх вчителів хореографії як гарант ефективності формування творчого потенціалу / С. В. Куценко // Актуальні питання мистецької освіти та виховання. – Вип. 1-2. – 2015. – С. 113-121.
4. Барабаш О. В. Формування педагогічної майстерності майбутніх учителів хореографії в процесі професійної підготовки / О. В. Барабаш // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи. – Вип. 37 – 2012. – С. 6-10.

Гузій Н. В., д.п.н., професор,
Національний педагогічний
університет імені М. П. Драгоманова
(м.Київ)

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ У ВИМІРАХ КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ ВЧИТЕЛЯ-ВИХОВАТЕЛЯ

Успішна реалізація концепції нової української школи сьогодні вимагає успішного, творчого, вмотивованого вчителя з достатнім рівнем культури професійної поведінки, що реально втілюється в зовні окресленому виконанні педагогічних дій – здійсненні системи поведінкових актів і вчинків учителя-вихователя. Професійна поведінка педагога детермінується і його особистісними властивостями, оскільки в кожному акті педагогічної діяльності конкретно виявляється багатство знань, переживань, переконань учителя-вихователя. Культурний діапазон таких поведінкових проявів характеризується динамікою перетворення різних спонтанних пристосувальних реакцій і несвідомих “комунікативних надбудов” педагога у глибоко усвідомлене засвоєння сукупності продуктивних способів, прийомів, “технік” поведінкових актів і вироблення на цій основі спеціальних умінь і навичок оптимального використання власного психофізичного апарата для вирішення і практичного втілення конкретних професійно-педагогічних задач.

До структурно-функціональних одиниць культури професійної поведінки педагога належать передусім педагогічні дії і вчинки, педагогічні ситуації і педагогічні задачі, а також педагогічні уміння їх розв’язання і виконання (Н. В. Кузьміна, Ю. М. Кулюткін, М. В. Кухарев, М. М. Левіна, В. А. Семиченко, В. О. Сластьонін, Л. Ф. Спірін та ін.).

Педагогічна дія має різноманітні зовнішні і внутрішні форми прояву (жести, рухи корпусу, вираз обличчя, вислів, судження тощо), що нерозривно пов’язане із безпосереднім виконанням циклів операцій розумово-психологічного і матеріально-практичного рівнів. Плідно трансформуючи